Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

04.10.2018

Riksdagen
Jord- och skogsbruksutskottet

Ärende: RP 121/2018 rd Regeringens proposition till livmedelsmarknadslag

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund framför följande gällande förslaget till livsmedelsmarknadslag och livsmedelsmarknadsombudsman.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund konstaterar att det finns ett stort behov av en livsmedelsmarknadslag och där tillhörande ombud.

Finland har en väldigt hög koncentrering då det gäller dagligvaruhandeln. Två aktörer har en betydande andel av marknaden. Sedan har Finland också hört till en av de få EU-länder som inte haft en tydlig lagstiftning som berör handeln med livsmedel.

I den senaste framtidsundersökningen som producenterna utfört för trädgårdssektorn framgår att grönsaksodlare ofta stöter på oschyssta handelsmetoder. Problemet är reellt för producenter men också för förädlingsindustrin som inte vågar gå ut och framföra sina problem.

SLC har inte fått några indikationer från de EU-medlemsländer med livsmedelsmarknadslagstifning att den är onödig och byråkratisk. Responsen är den motsatta och den har klargjort förfaringssättet i de oklara fall som tidigare funnits.

Här kan även understrykas att EU-kommissionen presenterat ett förslag till ett direktiv för livsmedelskedjans funktion (UTP-direktiv). Enligt kommissionens förslag kan medlemsländerna tillämpa striktare regler än vad direktivet föreskriver. SLC anser att

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

regeringens inte går längre än kommissionens förslag. UTP-direktivet framskrider på EU-nivå och förhoppningsvis kan tre parts förhandlingar inledas ännu under detta år.

Här vill SLC även understryka att forskningsinstanserna borde ha en bättre tillgång till livsmedelsdata för att kunna ge en mer tillförlitlig bild av livsmedelskedjans funktion och eventuella missbruk av positionen.

SLC anser att jord- och skogsbruksministeriets förslag till lag inte kan medföra livsmedelskedjan mera kostnader eller byråkrati i och med att kedjan redan på ett eller annat sätt måste uppfylla kraven. Det som lagstiftningen medför är att den stärker de små och mellanstora aktörernas position i livsmedelskedjan samt klarlägger de oklarheter som råder.

SLC anser att all affärsverksamhet bör bygga på kontrakt, dock med beaktande av det kontraktsförhållande som medlemskap i ett andelslag innebär.

SLC anser att det finns anledning i lagen att ta in skrivningar gällande avtalspraxis. Handen vill ingå kontrakt i god tid innan konsumtionssäsonger inleds och detta kan leda till problem i primärproduktionen och förädlingen. SLC anser att det bör finnas utrymme att omförhandla kontrakten i liknande fall.

SLC vill även poängtera att livsmedelsmarknaslagen bör följa upp hur handelns egna produktmärken framhålls i dagligvaruhandeln och uppstår det konflikter då dagligvaruhandeln också kan fungera som beställare/tillverkare av en viss produkt. SLC vill understryka att andelen av handelns egna märken blir allt högre för varje år, vilket påverkar kedjans interna förhållanden och vad en konsument i framtiden kan konsumera. Riksdagens jord- och skogsbruksutskott har i sitt utlåtande om UTP-direktivet påtalat problemen med handelns egna märken.

SLC anser att lagstiftningen också bör inkludera restaurangsektorn trots att det för tillfället inte har påträffats större olägenheter. Handelskedjorna är även stora aktörer inom restaurangbranschen och här kan förkomma oschyssta handelssätt.

Paragraf 4 är den viktigaste paragrafen i livsmedelsmarknadslagen. Paragrafen tar stöd från lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. SLC anser att paragrafen bör göras mer tydlig då det gäller vad som avses med otillbörliga förfaringssätt. I motiveringarna nämns bl.a. betalningstider. SLC anser att det i motiveringarna borde listas flera exempel på oschyssta förfaranden så som utnyttjande av marknadsposition vid egna produktmärken, oskäliga krav på återtagande av osålda eller förstörda produkter, marknadsföringsavgifter, ensidiga snabba ändringar av överenskomna prisuppgifter och krav på kompensation för osålda produkter. Dessa punkter har konstaterats i de utredningar som tidigare gjorts gällande livsmedlemsmarknadens och de borde då också kunna listas i lagen.

SLC anser att livmedelsmarknadsombudet bör ges fullmakt att ge vite och förbud. SLC motsätter sig inte att livsmedelsmarknadsombudet hör självregleringsorganet men att ombudet fattar egna beslut som kan vara avvikande från organets utlåtande.

SLC anser att lagen bör träda i kraft senast den 1.1.2019

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

Yhteenveto

- Elintarvikemarkkinalaki ja elintarvikemarkkinavaltuutettu tarvitaan, jotta saadaan toimiva elintarvikeketju
- Soveltamisalaan tulisi lisätä myös ravintola-ala
- Kaupan ominen merkkien käyttöä tulisi rajata
- Kaupan ja teollisuuden sopimuskäytäntöihin tulisi saada mukaan elementti, joka mahdollistaa sovittujen sopimusten tarkastusta tilanteissa esimerkiksi, kun alkutuotannon kustannukset tai satoennusteet muuttuvat tuntuvasti
- § 4 tarkemmat määritelmät mitkä käytännöt ovat kiellettyjä tai epäreiluja
- Tutkimuksen käyttöön tulisi antaa tarkempaa tietoa
- Elintarvikevaltuutettu tulisi voida päättää itsenäisesti asiasta, vaikka itsesäätelyelin on lausunnossaan jotain toista lausunut. Valtuutettu on viranomainen ja toimii viranomaisvastuulla.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Jonas Laxåback
verksamhetsledare

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0